

ОРИЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ З/П	ТЕМА УРОКУ	СТОРІНКА	ДАТА
103.	Звуки [г], [ґ]. Позначення їх буквами Г, г («ге»). Робота з дитячою книжкою.	5	
104.	Написання рядкової букви г («ге»).	7	
105.	Закріплення знань про звук [г], букви Г, г («ге»).	8	
106.	Написання великої і рядкової букв Г, г. Розвиток зв'язного мовлення. Формування уявлень про забарвлення голосу.	9	
107.	Звук [ґ]. Позначення його буквами Г, г («ґе»).	11	
108.	Написання рядкової букви г («ґе»), складів та слів із нею.	13	
109.	Закріплення знань про звукові значення букв Г, г та Г, г.	14	
110.	Написання великої букви Г («ґе»), складів, слів із нею.	15	
111.	Буква ь (знак м'якшення). Позначення цим знаком м'якості приголосних.	16	
112.	Буква ь (знак м'якшення). Написання букви ь у кінці слів.	18	
113.	Закріплення знань про букву ь (знак м'якшення).	20	
114.	Закріплення вміння писати вивчені літери, слова з вивченими літерами. Написання під диктовку слів з буквою ь в різних позиціях.	21	
115.	Звук [х]. Позначення його буквами Х, х («ха»).	23	
116.	Написання рядкової букви х («ха»), складів, слів із нею.	25	
117.	Закріплення знань про букви Х, х («ха»), звук [х]. Робота з дитячою книжкою.	26	
118.	Написання великої букви Х («ха»). Написання слів з великої букви Х.	27	
119.	Звук [ж]. Позначення його буквами Ж, ж («же»).	28	
120.	Написання рядкової букви ж («же»), складів, слів із нею.	31	
121.	Закріплення знань про звук [ж], букви Ж, ж («же»). Опрацювання народної казки.	33	
122.	Написання великої букви Ж («же»), складів, слів із нею. Закріплення навичок написання рядкової букви ж («же»). Списування з друкованого тексту.	35	
123.	Звук [ш]. Позначення його буквами Ш, ш («ша»). Робота з дитячою книжкою.	37	
124.	Написання рядкової букви ш («ша»), складів, слів із нею.	39	
125.	Закріплення знань про звукове значення букв Ш, ш («ша»). Перевірка навичок читання.	41	
126.	Написання великої букви Ш, складів, слів із нею. Розвиток зв'язного мовлення. Як треба поводитися під час розмови.	43	
127.	Звук [ч]. Позначення його буквами Ч, ч («че»).	45	
128.	Написання рядкової букви ч («че»), складів, слів із нею. Розвиток зв'язного мовлення. Закріплення вивченого про забарвлення голосу.	47	
129.	Закріплення знань про звук [ч], букви Ч, ч. Робота над текстом «На полонині».	49	
130.	Написання великої та рядкової букв Ч, ч («че»), складів, слів із ними.	51	
131.	Звуки [ц], [ц']. Позначення їх буквами Ц, ц («це»).	52	
132.	Написання рядкової букви ц («це»), складів, слів із нею.	54	
133.	Закріплення знань про звукові значення букв Ц, ц («це»).	56	
134.	Написання великої букви Ц («це»), складів, слів із нею. Написання речень.	58	
135.	Букви Я, я. Позначення буквою я сполучення звуків [йа].	60	
136.	Написання рядкової букви я, складів, слів із нею.	62	
137.	Позначення буквою я звука [а] та м'якості попереднього приголосного.	63	
138.	Написання великої букви Я, складів, слів із нею.	65	
139.	Закріплення знань про букви Я, я. Робота з дитячою книжкою.	66	
140.	Написання букви я у поєднанні з буквами, що позначають приголосні звуки.	67	
141.	Звукосполучення [йу]. Позначення його буквами Ю, ю. Робота з дитячою книжкою. Урок-гра «З якої це казки?» (за сторінками прочитаних казок).	68	
142.	Написання рядкової букви ю, буквосполучень, складів, слів із нею. Розвиток зв'язного мовлення. Розмова по телефону.	71	

143.	Закріплення знань про звукове значення букв Ю, ю на початку складу.	74	
144.	Написання великої букви Ю, складів, слів із нею.	76	
145.	Буква ю для позначення звука [у] та м'якості попереднього приголосного. Робота над текстом «Десять робітників».	78	
146.	Закріплення навичок написання рядкової та великої букви Ю, ю. Написання під диктовку буквосполучень, слів, речень. Списування з друкованого тексту.	80	
147.	Звукосполучення [йе]. Позначення його буквою є. Робота з дитячою книжкою.	81	
148.	Написання рядкової букви є, складів, слів із нею. Розвиток зв'язного мовлення. Поглиблення поняття про загадки.	84	
149.	Закріплення знань про звукове значення букв Є, є на початку складу.	86	
150.	Написання великої букви Є, складів, слів із нею. Написання слів з великої букви.	88	
151.	Буква є у складі з м'яким приголосним звуком.	90	
152.	Написання букви є у сполученні з приголосними звуками, у словах, словосполученнях. Списування з рукописного та друкованого тексту. Діалог.	92	
153.	Звукосполучення [йі]. Позначення його буквами ї, і.	93	
154.	Написання рядкової букви ї, буквосполучень, слів із нею.	95	
155.	Закріплення знань про звукове значення букв Ї, і. Робота з дитячою книжкою.	97	
156.	Написання великої букви Ї, буквосполучень, слів із нею.	99	
157.	Звукосполучення [шч]. Позначення його буквами Щ, щ («ща»). Опрацювання тексту «Наша Батьківщина».	100	
158.	Написання рядкової букви щ («ща»), буквосполучень, слів із нею.	103	
159.	Закріплення знань про звукове значення букв Щ, щ («ща»). Удосконалення навичок читання текстів.	105	
160.	Написання великої букви Щ, складів, слів із нею. Списування з друкованого тексту. Розвиток зв'язного мовлення. Складання загадок.	107	
161.	Звуки [ф], [ф']. Позначення їх буквами Ф, ф («еф»). Розвиток зв'язного мовлення.	110	
162.	Написання рядкової букви ф («еф»), складів, слів із нею.	113	
163.	Закріплення знань про звукове значення букви Ф.	115	
164.	Написання великої букви Ф, складів, слів із нею.	116	
165.	Звуки [дз], [дз']. Позначення їх буквосполученнями Дз, дз.	118	
166.	Написання буквосполучення дз. Звуко-буквене зіставлення слів. Розвиток зв'язного мовлення. Текст.	121	
167.	Закріплення вміння читати склади, слова і текст із буквосполученням дз. Робота з дитячою книжкою.	123	
168.	Закріплення навичок написання складів, слів з буквосполученням дз.	125	
169.	Звук [дж]. Позначення його буквосполученнями Дж, дж.	126	
170.	Написання буквосполучення дж. Звуко-буквене зіставлення слів.	129	
171.	Закріплення вміння читати склади, слова і текст з буквосполученням дж.	130	
172.	Закріплення навичок написання слів із буквосполученням дж. Списування з друкованого тексту. Розвиток зв'язного мовлення. Закріплення знань про текст.	132	
173.	Апостроф. Графічна роль апострофа в українській мові.	133	
174.	Написання слів з апострофом. Звуко-буквене зіставлення слів з апострофом.	137	
175.	Закріплення вимови слів з апострофом.	140	
176.	Написання слів з апострофом. Коментоване письмо. Списування з друкованого тексту.	142	
177-236.	Післябукварний період.	144	

УРОК 103

Звуки [г], [г']. Позначення їх буквами Г, г («ге») Робота з дитячою книжкою.

Дата .....

Клас .....

Мета. Ознайомити учнів з літерою Г («ге»), її назвою та звуковим значенням; формувати навички читання слів з літерою «ге», уміння робити звуковий та звуко-буквений аналіз; розвивати мовлення та мислення учнів.

Додатковий .....

Обладнання. Каса букв, фішки для звукового аналізу слів; предметні малюнки (овочі), малюнки птахів (гуска, грак, голуб, глухар); картки слів; таблиця №29.

матеріал до уроку .....

Зміст уроку

I. Організаційний момент.

II. Повторення вивченого.

— Яку букву ми вивчили на попередніх уроках?

Учні називають букву, знаходять її в касі букв.

— Який звук позначає буква «бе»? буква й?

1. Відгадування загадки.

Що росте тільки взимку? (*Бурулька.*)

2. Звуко-буквений аналіз слова *бурулька*.

III. Вивчення нового матеріалу.

— Якщо взимку росте тільки бурулька, то все інше ... Правильно, влітку. Давайте побуваємо в гостях у літа. А там ...

1. Ознайомлення зі звуком [г]. Виділення звука [г] з віршика.

Грім гуркоче за горою,
грім гуркоче над рікою.
Гуси з луку йдуть додому,
не бояться того грому.

Г. Чубач

Або:

У ставку з гусаком
гусенята й гуска.
Гусенята плюскотять,
гуска носом плюска.

Грицько Бойко

2. Спостереження за артикуляцією звука [г]. Віднесення його до приголосних звуків.

3. Називання предметів, зображених на малюнках, зі звуком [г].

4. Звукова зарядка.

- а) В горішнику горішина,
горішками обвішана.
б) Ніс Гриць пиріг через поріг,
став на горіх, упав на поріг.

5. Гра «Впіймай звук [г]».

Гудуть, гудуть потоки
в ущелині глибокій.
Лелеки в небі чистім,
мов низочки намиста.
А сонце так і грає, —
в калюжки заглядає...

В. Ладигець

IV. Ознайомлення з буквою Г («ге»). Робота з таблицею №29.

1. Аналіз будови, порівняння з іншими буквами. Визначення місця літери г в касі букв.

Глянь, Галинко! Гнате, глянь!
Подивись, Ганнусю! —
Буква «ге» гачком зігнулась,
як на груші гусінь!

2. Утворення та читання складів.

V. Робота за «Букварем» (с. 4-5).

1. Звуко-буквений аналіз слів.
Аналіз звукових моделей.
2. Читання складів.
3. Утворення нових слів.
4. Робота над віршем про грім (за Аллою Свашенко).
5. Розвиток мовлення.
Складання повних відповідей на подані запитання.

VI. Фізкультхвилинка.

Білі гуси налетіли,
все подвір'я стало білим.
Поклювали, походили,
піднялись та й полетіли.
Гуси летять-відлітають,
а діти тихенько за парти сідають.

VII. Робота в зошиті «Супутник Букваря. Від А до Я» (с. 52).

1. Звукові моделі слів *гарбуз, ріг, огірок* (завд. 1).
2. Написання друкованих великої та малої літер *Г, г* (завд. 2).
3. Робота зі складовою таблицею та «драбинкою» слів (завд. 3).
4. Читання тексту «На городі» (завд. 4).

VIII. Робота з дитячою книжкою.

IX. Гра «Що де росте?»

На магнітній дошці — картки зі словами:
у лісі   на городі   у полі

Учень витягує з «кошика» картку зі словом, читає його і розміщує картку у відповідній колонці на магнітній дошці. Слова: *гарбуз, огірок, гриб, помідор, біб, мак, барвінок, горобина, овес.*

X. Підсумок уроку.

УРОК 104

Написання рядкової букви *г* («ге»).

Дата .....

Клас .....

Додатковий .....

матеріал до уроку .....

Мета. Вчити писати рядкову букву *г*, правильно з'єднувати її з іншими літерами; розвивати мовлення учнів; удосконалювати вміння робити звуко-буквений аналіз слів.

Обладнання. Малюнки овочів; фішки для звукового аналізу слів; таблиця «Пиши правильно».

Зміст уроку

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація знань.

1. Повторення вивченого про звук [г], букву *г* («ге»).

На дошці — малюнки овочів. Учитель читає уривок з вірша.

Ходить гарбуз по городу,
питається свого роду:
— Ой чи живі, чи здорові
всі родичі гарбузові?

Учні відбирають ті овочі, у назвах яких є звук [г], будують звукові моделі за допомогою фішок.

2. Робота за малюнком у зошиті (с. 1, Ч. II).

Учні розглядають малюнок, знаходять предмети, у назвах яких зустрічається звук [г], добирають слово до звукової схеми, поданої під малюнком.

Складають речення за змістом малюнка.

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Порівняння друкованої і рукописної літер *Г*, *г*.

2. Написання рядкової букви *г*.

— На що схожа літера *г*? (*На гачок.*)

— Цей елемент вам уже знайомий. Буква *г* — це пряма похила паличка із заокругленням угорі й унизу. Пишемо під лічбу «і-раз-і».

Діти наводять букви, подані пунктиром, тоді самостійно дописують рядок.

3. Написання складів з буквою *г*.

— Відгадайте:

Хто гуркоче?
— Гур-гур-гур! (*Грім*)
Хто лякає?
— Гав-гав-гав! (*Собака*)
Хто питає?
— Га-га-га! (*Гуска*)

І. Січовик

Діти розглядають з'єднання літер у складах. Обводять, дописують рядки самостійно. Вчитель звертає увагу на безвідривне написання складу *ге*.

IV. Фізкультхвилинка.

Білі гуси налетіли,
все подвір'я стало біле.
Поклювали, походили,
піднесли і полетіли.

V. Продовження роботи в зошиті.

1. Розгляд малюнка (с. 1, Ч. II).

Діти називають предмет, будують звукову модель і поряд записують слово *гриби*.

2. Фізкультпауза (гімнастика для пальчиків).

3. Списування речення: *На городі огірки.*

Діти визначають кількість слів у реченні, називають слова з новою літерою, пояснюють, з якої літери починають писати речення і який знак поставлять у кінці.

Вчитель звертає увагу на з'єднання *го* і *ог*.

VI. Підсумок уроку.

Дата .....

Клас .....

Додатковий .....

матеріал до уроку .....

УРОК 105

Закріплення знань про звук [г], букви Г, г («ге»).

Мета. Закріплювати літературну вимову звука [г]; формувати в учнів навички читання з буквою «ге», уміння викладати слова з літер розрізної азбуки; удосконалювати вміння робити звуковий та звуко-буквений аналіз; розвивати мовлення учнів; виховувати в них почуття взаємодопомоги.

Обладнання. Розрізна азбука; фішки для моделювання слів; казкові герої.

Зміст уроку

I. Організаційний момент.

II. Повторення вивченого на попередньому уроці.

1. Гра «Впіймай звук [г]».

Грім гримить, гуде, гуркоче,

галасує дівтора!

Галя також глянуть хоче,

як гуля кругом гроза!

— Викладіть останнє слово з літер розрізної азбуки.

2. Загадка-жарт.

Хто весь час говорить так:

— Втік?

— Так!

— Втік?

— Так! (*Годинник*)

— Назвіть перший склад у слові *годинник*, перший звук.

— Доберіть слова зі звуком [г]. (Звуко-буквений аналіз окремих слів.)

3. Повторення вивчених скоромовок.

III. Робота за «Букварем» (с. 6-7).

1. Читання колонок слів.

2. Словникова робота.

Добір слів «А навпаки?»

3. Гра «Що спільне?»

4. Робота над текстом «Конкурс у класі».

IV. Фізкультхвилинка.

У країні казочок жив ведмедик й їжачок.

Що ж це роблять ці звірятка?

В них почалася зарядка ... (Виконання вправ під музику.)

V. Робота в зошиті «Супутник Букваря. Від А до Я» (с. 53).

1. Утворення і читання слів (*завд. 5*).

2. Друкування (*завд. 6*).

3. Робота зі скоромовкою.

4. Розвиток мовлення. Складання казки (*завд. 8*).

— Помандруймо й ми разом зі звірятами у казку.

Учні розглядають казкових героїв; пригадують, з якої вони казки, розповідають уривки згаданих творів.

— Спробуймо самі скласти казочку.

Учні за малюнками з допомогою вчителя встановлюють хід подій, складають речення. Вчитель звертає увагу, як починаються казки, як закінчуються. Потім казочку інсценують.

VI. Підсумок уроку.

УРОК 106

Написання великої і рядкової букв Г, г. Розвиток зв'язного мовлення. Формування уявлень про забарвлення голосу.

Мета. Вчити учнів писати велику і рядкову букви Г, г; закріплювати вміння робити звукові моделі слів; розвивати зв'язне мовлення дітей, формувати уявлення про забарвлення голосу.

Обладнання. Фішки для побудови звукових моделей; каса букв; картки-склади.

Зміст уроку

I. Організаційний момент.

II. Актуалізація знань.

1. Гра «Збери слова».

— Кошенятко Гав так бешкетувало, що переплутало всі картки зі складами, з яких діти виклали слова. Допоможіть скласти слова.

На дошці — картки різної конфігурації, на яких написано склади.

2. Робота за малюнком (с. 2, Ч. II).

Діти розглядають малюнок, складають речення.

— Доберіть імена дітям на літеру Г (*Галина, Гнатик, Ганна, Григорій.*)

— Яке з них відповідає поданій звуковій схемі? (*Галина.*)

— Викладіть це ім'я за допомогою розрізної азбуки.

Діти викладають це слово і пояснюють, чому починають його з великої літери.

III. Робота над темою уроку.

1. Написання великої букви Г.

Діти порівнюють друковану й рукописну літери Г, г, визначають елементи, з яких складаються ці літери.

— Перший елемент — пряма похила лінія, яку починаємо писати з міжрядкової лінії, ведемо до нижньої рядкової, заокруглюючи ліворуч, потім пишемо другий елемент — шапочку (як писали у літері П).

2. З'єднання букви Г з іншими літерами.

IV. Фізкультхвилинка (за вибором учнів).

V. Продовження роботи в зошиті.

1. Написання слів *Галина, Гнатик.*

Учитель пояснює з'єднання літер, звертає увагу на буквосполучення *Га, Гн.* Діти спочатку записують буквосполучення, а потім слова.

2. Самостійне виконання вправи у п'ятому рядку.

3. Списування речення *Гуска грала на гітарі* після детального пояснення написання слів.

VI. Розвиток зв'язного мовлення.

1. Бесіда.

— Діти, уявіть таку ситуацію. Ви самі вдома. Мати пішла до магазину. Минає час. Раптом ви почули за дверима голоси. І зраділи, бо впізнали голос матері, яка розмовляла із сусідкою. Що допомогло вам впізнати маму? (*Голос.*)

— Так. Голос у кожної людини особливий.

2. Казка.

— Пригадайте, як козенята з казки «Вовк і семеро козенят» відрізнали голос вовка від голосу своєї мами-кози.

— Іноді по голосу можна розпізнати, добра людина чи зла, відвернути від себе лихо.

3. Ігрова ситуація «Відгадай, хто покликав».

Усі діти сидять за партами. Один учень виходить до столу і стає спиною до класу. Вчитель жестом показує на учня, який повинен покликати по імені

Дата .....

Клас .....

Додатковий .....

матеріал до уроку .....

УРОК 107

Звук [г]. Позначення його буквами Г, г («ге»).

Дата .....

Клас .....

Мета. Навчити учнів правильно вимовляти звук [г], ознайомити з буквою «ге»; виробляти навички читання слів, зв'язного тексту з новою буквою; вправляти в звуковому та звуко-буквенному аналізі слів; поповнити лексичний запас учнів новими словами.

Додатковий .....

матеріал до уроку .....

Обладнання. Каса букв, фішки для побудови звукових моделей, предметні малярки, сигнальні картки, розрізна азбука; таблиця №30.

Зміст уроку

I. Організаційний момент.

II. Повторення вивченого.

1. Мовна розминка. Повторення вивчених скоромовок зі звуком [г].
2. Гра «Хто більше?»
— Назвіть слова зі звуком [г] на початку слова; в кінці слова.
3. Звуко-буквенний аналіз слів.
— Відгадайте загадки.

І великі, і малі
одягнулися в брилі.
І дощу ці одноніжки
не бояться анітрішки. (Гриби)

У воді купається —
сухим залишається. (Гусак)

Весною зеленіла,
влітку загоріла,
червоне намисто
восени наділа. (Горобина)

Учні викладають фішками звукові моделі слів-відгадок, потім викладають слова з розрізної азбуки.

III. Вивчення нового матеріалу.

1. Виділення звука [г].

Гава всілася на ганку
і сиділа там до ранку.
Вранці гуси пробігали,
гаву з ганку проганяли.

Г. Чубач

— Про кого віршик? Яким звуком починається слово *гава*? Які ще слова зі звуком [г] почули у вірші?

2. Артикуляція звука [г], віднесення його до приголосних звуків.
3. Звукова зарядка.

Зіставлення звуків [г] — [г], [г] — [к]. Словникова робота.

гречка — гречний   Ганна — ганок   грати — грати
кава — гава   куля — гуля

4. Гра «Впіймай звук [г]».

Гава й гуска коло хати
почали пісень співати.
Каркали та гелготали,
поки голос не зірвали.
Два газди і дві газдині
гаразд газдували.
Їм газдується й донині,
бо — гараздували.

О. Орач

5. Звуко-складовий аналіз слів *гава*, *газда*.

IV. Ознайомлення з буквою «ге». Робота з таблицею №30.

1. Аналіз структури малої та великої букв «ге». Алфавітна назва. Визначення місця літери у касі букв.

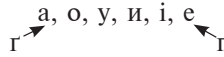
Буква «ге» з рижком вгорі
Посміхнулась дівчорі:
— Щоб дзвінкіше чули мову,
я прийшла в абетку знову...

Г. Біленька

Буква «ге» на ганку в Гандзі
гульку так набила,
що відтоді назавжди
з гулькою лишилась.

2. Утворення та читання складів.

V. Робота за «Букварем» (с. 8-9).

1. Робота з предметними малюнками. Аналіз звукових моделей.

2. Словотворча робота.

3. Лексична робота.

З'ясування значення слів *газда, галаган, гердан, гвалт*. Введення їх у речення.

Примітка. **Галаган** — багатозначне слов. Це:
великий мідний горщик;
старовинна мідна монета;
іскра, головешка, згасле вогнище;
ікра білої риби;
поплавок у рибальській сіті.

4. Читання колонки слів.

5. Читання скоромовок. Вивчення їх напам'ять.

6. Відпочинок для очей.

7. Читання віршів.

VI. Фізкультхвилинка.

VII. Робота в зошиті «Супутник Букваря. Від А до Я» (с. 54).

1. Звуковий аналіз слів *ганок, агрус, гудзик* (завд. 1).

2. Написання друкованих літер *Г і г* (завд. 2).

3. Складова таблиця. «Драбинка слів» (завд. 3).

4. Читання тексту «Газдиня» (завд. 4).

VIII. Гра «Ану, наздожени». Розвиток техніки читання.

Гра проводиться у парах. Слабший учень починає читати речення, а через 2-3 секунди сильніший учень «наздоганяє» його.

IX. Підсумок уроку.